

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

**БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ
ТА ПРОВІЗОРІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ
СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
(online формат)**

Генеральний інформаційний партнер –
платформа «Аксемедін»

**Конференцію внесено до Реєстру з'їздів, конгресів, симпозіумів
і науково-практичних конференцій МОЗ та НАМН України**

**09 жовтня 2020 року
Київ**

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА**

**БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ
ТА ПРОВІЗОРІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ
СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

**Матеріали науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(online формат)**

Електронне видання

Київ - 2020

УДК: 614.25:615.1:378.22.001.73

Безперервний професійний розвиток лікарів та провізорів в умовах реформування системи охорони здоров'я (9 жовтня 2020 року). МОЗ України, Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика.- Київ : НМАПО імені П. Л. Шупика, 2020.- 495 с.

До збірника увійшли тези доповідей, що містять теоретичні та практичні результати наукових досліджень і розробок учасників науково-практичної конференції, присвячені питанням світових тенденцій безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів; реформи системи підготовки медичних кадрів; сучасних технологій у системі підготовки медичних і фармацевтичних кадрів; сучасних інформаційних технологій у медичній освіті; питанням віртуалізації освіти; актуальним психологічним проблемам лікарів і провізорів на сучасному етапі розвитку охорони здоров'я; педагогіко-психологічним аспектам підготовки лікарів і провізорів та збереженню здоров'я соціуму; психологічним аспектам діяльності лікаря в кризових ситуаціях (зокрема, в умовах пандемії COVID-19); етико-правовим проблемам і пріоритетам розвитку медичної та фармацевтичної освіти; правовим та етичним аспектам реформування системи охорони здоров'я; розвитку галузі охорони здоров'я в контексті правової системи України.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за науковий та літературний зміст опублікованих матеріалів несуть їхні автори. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

Збірник матеріалів підготовлено до друку кафедрою педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика. Електронний варіант збірника розміщено на сайті НМАПО імені П.Л. Шупика за посиланням: https://nmapo.edu.ua/zagruzka2/CPD_conference_NMAPO_2020.pdf.

При передруку публікацій посилання на збірник обов'язкове.

Редакційна колегія:

Вороненко Юрій Васильович

ректор НМАПО імені П. Л. Шупика, академік НАМН України, доктор медичних наук, професор (голова редакційної колегії)

Вдовиченко Юрій Петрович

перший проректор НМАПО імені П. Л. Шупика, член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор,

Бабінцева Лариса Юріївна

декан факультету підвищення кваліфікації викладачів, доктор біологічних наук, кандидат фармацевтичних наук, доцент

Краснов Володимир Володимирович

завідувач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор

П'янківська Людмила Володимирівна

старший викладач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика, кандидат психологічних наук

Юрковська Лідія Геннадіївна

старший викладач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика

Доступ до відеоматеріалів конференції відкритий за посиланням:

<https://youtu.be/4dkAYSiXm28>

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

Вороненко Юрій Васильович – ректор НМАПО імені П. Л. Шупика, академік НАМН України, доктор медичних наук, професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений діяч науки і техніки України

Заступник голови:

Краснов Володимир Володимирович – завідувач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор

Члени комітету:

Вдовиченко Юрій Петрович – перший проректор НМАПО імені П. Л. Шупика, член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, заслужений лікар України

Толстанов Олександр Костянтинович – проректор з науково-педагогічної роботи НМАПО імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України

Бабінцева Лариса Юріївна – декан факультету підвищення кваліфікації викладачів, доктор біологічних наук, кандидат фармацевтичних наук, доцент

П'янківська Людмила Володимирівна – старший викладач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика, кандидат психологічних наук

Юрковська Лідія Геннадіївна – старший викладач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ

П'янківська Людмила Володимирівна – старший викладач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика, кандидат психологічних наук

Модератор:

Краснов Володимир Володимирович – завідувач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, кандидат педагогічних наук, професор

Співмодератор:

Юрковська Лідія Геннадіївна – старший викладач кафедри педагогіки, психології медичного та фармацевтичного права НМАПО імені П. Л. Шупика

STRATEGY AND PRINCIPLES OF CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF MEDICAL SPECIALISTS	112
Shuper V. Shuper S. Reva T. Trefanenko I. Shumko H.	
НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ЯК ЗАСОБУ УДОСКОНАЛЕННЯ ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ В БЕЗПЕРЕРВНІЙ ОСВІТІ ФАХІВЦІВ З КЛІНІЧНОЇ БІОХІМІЇ	116
В'юницька Л.	
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ЛІКАРІВ ОНКОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	120
Гордійчук П.	
ОСОБЛИВОСТІ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ ПАТОЛОГОАНАТОМІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЦИНИ ТА ПАНДЕМІЇ COVID19	125
Дядик О. Заріцька В. Бекетова Ю. Шатрова К. Іркін І.	
ПРІОРИТЕТИ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОВІЗОРІВ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ	127
Барчук О. Заліська О. Максимович Н. Семенов О.	
НОВІ ПРІОРИТЕТИ У КЛЮЧОВИХ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЯХ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРОТЯГОМ ЖИТТЯ	129
Блавацька О. Литвин О.	
ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЗГІДНО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ (UEMS) З ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В РАКУРСІ НОВОЇ ДЛЯ УКРАЇНИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ІНТЕРВЕНЦІЙНА КАРДІОЛОГІЯ» ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ АДАПТАЦІЇ В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ	131
Ященко Н. Зеленчук О. Судакевич С. Хохлов А. Тодуров Б.	

STRATEGY AND PRINCIPLES OF CONTINUING PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF MEDICAL SPECIALISTS

Shuper V.

PhD, Associate professor

**Bucovinian State Medical university,
Chernivtsi, Ukraine**

<https://orcid.org/0000-0001-9881-1757>

Shuper S.

PhD, Associate professor

**YuriyFedkovych Chernivtsi National
University, Chernivtsi, Ukraine**

<https://orcid.org/0000-0002-4883-9273>

Reva T.

PhD, Associate professor

**Bucovinian State Medical university,
Chernivtsi, Ukraine**

<https://orcid.org/0000-0003-0035-1655>

Trefanenko I.

PhD, Associate professor

**Bucovinian State Medical university,
Chernivtsi, Ukraine**

<https://orcid.org/0000-0002-7751-9412>

Shumko H.

PhD, Associate professor

**Bucovinian State Medical university
Chernivtsi, Ukraine**

<https://orcid.org/0000-0002-2087-9396>

In this paper, we have described the importance of the continuing professional development of medical specialists throughout their professional lives. We also informed about the main motivational moments of continuing professional development and typical models of this process. The paper presents the obligate goals and conditions of efficiency and success of life-long studying of doctors based on the experience of developed countries.

Key words: Continuing Professional Development, Continuing Medical Education, CPD models, learning activities.

All over the world, after graduating from medical universities, all medical specialists need to undertake some training activities lifelong to maintain, update or develop their knowledge, skills and attitudes towards their professional practice, because medicine is a very rapidly evolving subject. Ukrainian specialists have got different possibilities to realize the need of continuing professional development inside of the country and also everywhere of the world by using of on-line Internet studying activities.

According to the general definition, Continuing Professional Development (CPD) is the systematic maintenance, improvement and continuous acquisition and/or reinforcement of the lifelong knowledge, skills and competences of health professionals. It is pivotal to meeting patient, health service delivery and individual professional learning needs. The term acknowledges not only the wide-ranging competences needed to practice high quality care delivery but also the multi-disciplinary context of patient care [1].

Continuing medical education (CME) is defined as any activity that serves to maintain, develop or increase the knowledge, skills and professional performance and relationships that a physician uses to provide services for patients, the public or the profession. The term CME has been largely replaced by CPD. While CME describes activities relating to medical knowledge and skills, CPD is a broader concept and has a wider context. CPD extends throughout the continuum of medical education and refers to continuing development of a large number of medical and nonmedical competencies including professionalism, and interpersonal, managerial, communication and social skills. Acquisition of all these competencies is essential to be a good professional. In other words, CPD includes all formal and informal activities that doctors undertake to maintain, update, develop or improve their knowledge, skills and attitudes towards their practice [2].

The motivation to engage in CPD is derived mainly from three sources:

1. The professional drive to provide optimal care to patients;
2. The obligation to honor the demands from employers and society;
3. The need to preserve job satisfaction and prevent burnout.

It is possible to identify several models of CPD for health professions, both mandatory, voluntary and no formal CPD:

1. CPD is mandatory for all professionals practicing in a country on the grounds of pre-defined requirements set by a competent authority and sometimes linked to a periodic review of professional registration or license (renewal, re-registration, re-licensing). For the purposes of this study, the definition of mandatory CPD does not encompass cases where the CPD requirement is established by another body, for instance a professional association (when membership in the professional association is not mandatory for all professionals) or an employer. This is the most common situation for most health professions in most countries surveyed.

2. A voluntary CPD framework is in place, not necessarily linked to pre-defined requirements set by a competent authority and in particular not related to a periodic review of professional registration or license (renewal, re-registration, re-licensing). For the purposes of this study, the definition of voluntary CPD includes cases where CPD is de-facto mandatory for a part of the profession (members of a professional association, professionals working within the statutory health system or other employer-related requirements) regardless of whether there are professional guidelines in place for the profession in question. A voluntary CPD framework may in addition co-exist with a mandatory CPD system.

3. No formal CPD structures exist and participation in CPD activities is left up to the individual professional. This is the least common situation recorded [3].

Learning activities must be appropriate to the identified needs. Learning modalities and methods can vary depending on the learner requirements and availability. These modalities must take into account differing learning needs and priorities of individual learners. Didactic learning sessions may help in integrating theory with practice, but more collaborative learning should be encouraged. Self-directed learning, individual reading and self-assessment of knowledge are usually practiced.

Effective CPD is characterized by the presence of three factors: needs assessment, a clear reason why a particular CPD needs to be undertaken; appropriate learning activities: Learning that is tailor-made to identified needs; follow-up on learning: some follow-up after the CPD, which provides reinforcement and dissemination of learning [4].

CPD aims at enhancing competencies in the area of clinical skills and medical knowledge to deliver the best possible patient care. This includes broadening and deepening existing factual knowledge, procedural skills and intuitive knowledge. Medical practice has high levels of uncertainty

and unpredictability, and doctors often have to make judgements in complex situations. Hence, they need to be aware of and responsive to societal trends that impact patient care. They must keep abreast of the latest developments in research, have the ability to critically appraise new

Also, doctors must aim to acquire organizational skills such as administrative and managerial skills, team building abilities, leadership qualities, and communication and interpersonal skills, which will hold them in good stead in their daily activities. Knowledge and awareness of concepts of professional behavior, judgement and ethics are crucial for providing best practice in medicine.

CPD models vary from place to place. The three common models of CPD are:

1. *Update models* where the aim is simply to communicate or disseminate information.

2. *Competence models*, which aim to ensure that minimum standards for knowledge, skills and attitudes are attained.

3. *Performance models*, which aim to help doctors overcome barriers to successful changes in practice and help them resolve clinical concerns [3].

The important principles for CPD, which were recommended by the Academy of Medical Royal Colleges in the UK, suggest that CPD activities should be reflective of professional practice and performance. These should include development outside narrower specialty interests and use a balance of learning methods. These also allow credits for untimed activities such as writing, reading and e-learning if sufficiently justified by the participant. Participants are required to collect evidence of learning. Self-accreditation of relevant activities and documented reflective learning is allowed and encouraged [5].

Thus, the improvement of the modern international models and trends in continuing professional development for health professionals in Ukraine has been, and continues to be, an area of interest for the global community of health professionals and education theorists.

CPD involves not only educational activities to enhance medical competence in medical knowledge and skills (CME), but also in management, team building, professionalism, interpersonal communication, technology, teaching, and accountability. CPD is an ethical obligation for all health professionals to ensure their professional practice is up-to-date and can contribute to improve patient outcomes and quality of care.

References

1. ACCME (Accreditation Council for Continuing Medical Education). (2008). *ACCME annual report data*. http://www.accme.org/dir_docs/doc_upload/207fa8e2bdb6-47f8-9b65-52477f9faade_uploaddocument.pdf (accessed on 8 Oct 2020).
2. Continuing Professional Development of Medical Doctors WFME Standards 2015. <https://wfme.org/standards/cpd/> (accessed on 8 Oct 2020).
3. Anshu, Dr& Singh, Tejinder. (2017). Continuing professional development of doctors. *National Medical Journal of India*, (30), 89–92.
4. The good CPD guide: A practical guide to managed continuing professional development in medicine Radcliffe Publishing (2012). *Emergency nurse: the journal of the RCN Accident and Emergency Nursing Association*, 19(9), 9. <https://doi.org/10.7748/en.19.9.9.s1> (accessed on 8 Oct 2020).
5. Continuing professional development. Guidelines for recommended headings under which to describe a college or faculty CPD scheme. *Academy of Medical Royal Colleges*. (2010) https://www.aomrc.org.uk/wp-content/uploads/2016/04/CPD_Guidelines_describe_College_faculty_scheme_1209.pdf (accessed on 8 Oct 2020).

НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ СИТУАЦІЙНИХ ЗАДАЧ ЯК ЗАСОБУ УДОСКОНАЛЕННЯ ОСНОВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ В БЕЗПЕРЕРВНІЙ ОСВІТІ ФАХІВЦІВ з КЛІНІЧНОЇ БІОХІМІЇ

В'юницька Л.

*Кандидат біологічних наук, доцент
НМАПО імені П.Л. Шупика, Україна*

Стаття присвячена проблемі формування компетентності фахівців з клінічної біохімії. Приведене теоретичне обґрунтування доцільності розв'язання ситуаційних задач різного рівня складності для удосконалення основних компетенцій в системі безперервної освіти. Встановлено, що ситуаційні задачі, що містять дані клінічних і фундаментальних дисциплін, дозволяють використовувати засвоєний матеріал за клініко-діагностичною значимістю біохімічних досліджень і визначати біохімічні механізми патологічних процесів.

Ключові слова: клінічна біохімія, післядипломна освіта, формування компетентності, компетентнісний підхід, ситуаційні задачі